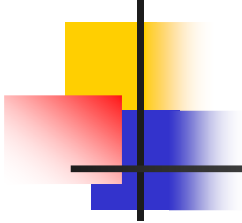

Улога игре у развоју говора и мишљења

Пренатална комуникација бебе и мајке

- Током последња три месеца интраутериног живота фетус чује и реагује на мајчин глас и откуцаје мајчиног срца
- Мајчине емоције (страх) делују на узнемиреност фетуса
- Ова **пренатална комуникација** има велики утицај на постнатално учење говора, перцепцију, емоционални развој, емоционално везивање итд.

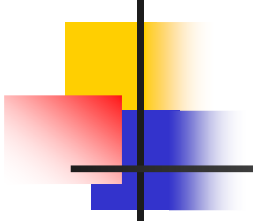

Резултати истраживања

- Новорођенчад већ три дана након рођења **преферирају мајчин глас** у односу на гласове других
- Трудница је последњих шест недеља трудноће систематски, сваког дана гласно читала исти одељак романа; три дана након рођења, **новорођенче преферира познати одељак**
- Новорођенче старо три дана може да научи оперантним условљавањем различите шеме сисања, ако се као **поткрепљење** користи **звук откуцаја мајчиног срца**

Ране постнаталне комуникације

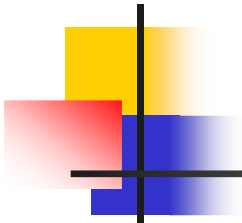
- Након рођења јавља се **први плач новорођенчета** као **прва комуникациона драж** за мајку на коју она даје комуникациони одговор (**комуникациона реакција**)
- Првих недеља беба почиње са **вокализацијом** на коју мајка такође одговара
- У петој недељи беба рефлексно емитује осмех, а у трећем месецу јавља се **социјални осмех**, који поспешује афективну комуникацију

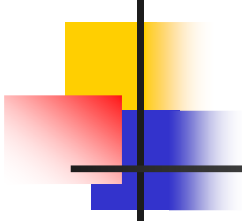

Спонтано укључивање мајке у комуникацију са бебом (1)

- Као реакција на бебине сигнале као што су кијање, кашљање, плач, стењање, рефлексни осмех, мотиричке радње, вокализација, гукање...
- Мајка на њих реагује **имитирајући** те звуке или радње, гласно их тумачећи, постављајући питања и често сама одговарајући на њих
- Она такође одговара **осмехом, претњом кажипрстом, упућивањем значајних погледа и мрштењем**

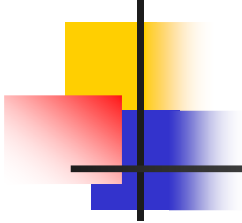
Спонтано укључивање мајке у комуникацију са бебом (2)

-
- Додиривањем, мажењем, привијањем бебе у наручје, **певушењем**, љуљањем, **причањем**, покретањем дечјих удова мајчином руком итд.
 - Беба на ове поруке реагује телом и гласом: вокализацијом, гукањем, самосталним покретима рукама, ногама и касније главом, затим социјалним осмехом, смехом, плачем, упућивањем значајних погледа итд.

Мајчински говор

- Мајчински говор је посебна врста говора који мајка употребљава у комуникацији са бебом
- Он има своје специфичне прозодијске, синтаксичке и друге карактеристике као и емоционалну обојеност
- Прозодијске карактеристике су:
 - Коришћење виших тонова,
 - Специјална интонација и ритамска шема
- Синтаксичке карактеристике су:
 - Употреба множине и трећег лица
 - Често понављање речи и реченица, тепање итд.

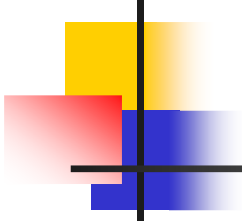
Мајчинске игре

- **Гласовне игре**, певање, тапшање, ритмичко размрдавање бебиних делова тела и љубљење по телу
- **Имитативне игре** уз коришћење играчака или без њих које мајке спонтано креирају
- **Популарне игре везане за одређену културу** које мајке репродукују
 - Примери из наше културе су: "Таши-таши танана", "Мотала, мотала свилицу" "Игра скривања'-откривања" итд.

Беба као пошиљалац намерних порука

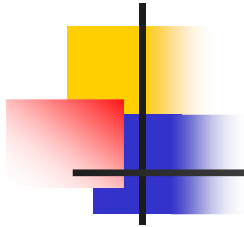
- После шестог месеца намерни покрети које производи беба имају за циљ да привуку пажњу мајке или околине генерално
- Намерно оглашавање, упућивање значајних погледа (“Додај ми флашицу”)
- Између 8. и 10. месеца започињу комуникацију рукама, показивањем и сл.

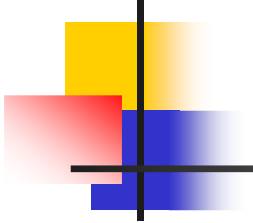
Психолошка функција ране комуникације

- Има огроман значај за успостављање **позитивне афективне везе** између мајке и бебе, утичући на даљи позитиван емоционални развој детета
- Има такође велики утицај на **когнитивни, социјални и језички развој детета**

Међусобно емоционално везивање

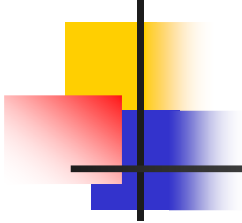

- Болби: приврженост(attachment)
- Теоретичари социјалног учења: психолошка зависност
- Битна одлика овог односа јесте интеракција (комуникација) у дијади, која доводи до обостраног емоционалног везивања

Међусобна социјализација

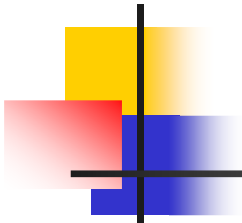
- Одрасли социјализују дете, али и дете социјализује одрасле
- “Дете својом беспомоћношћу, плачем, осмехом учи родитеље жели да се покрије, какво млеко воли да пије, у каквој води воли да се купа. Једном речју, од одраслих људи, од брачног пара дете преко ноћи ствара родитеље” (Смиљанић, 1979)

Лингвистичка фаза

- Појава **прве речи** представља прекретницу у развоју комуникације која постаје вербална
- Уз вербалну комуникацију и даље паралелно тече невербална, али се постепено смањује
- Прва реч се јавља већином између 8 и 14 месеци
- Прва реч мора имати значење, али је оно проширено и вишезначно (семантички аспект)
- Обично је вазано за неку емоционалну или физиолошку потребу и представља комуникациону драж (симбол)

Даљи лингвистички развој (1)

- Око 18 месеца обично започиње рапидно богаћење речника које прераста у “експлозију речника”
- Око 24 месеца обично настаје исказ од две речи
- Дете крајем друге године обично располаже лексичким фондом од око 300 речи
- Око 30-ог месеца продукује сложене реченице
- Око 6-7 године способно је да отпочне учење читања и писања

Даљи лингвистички развој (2)

- На узрасту између 18 и 24 месеца деца су спремна за једноставне конверзације:
 - Почиње игра улога
 - Развија се реченица
 - У игри се користе претварањем објекта у нешто друго (до тог узраста деца се играју конкретно – нађу телефон и играју се да зову, сада почињу да употребљавају и коцку у ту сврху)
 - Деца тог узраста играју се стварности – раде оно што су видели да је неко направио, више имитирају одрасле

Игре и говор

- Дете учи много брже, ако се притом забавља
- У раном детињству, читање сликовница, певање песмица или бројалица подстичу дететов говорни развој и проширују дететов речник
- Касније, у игри дете стиче искуство комуникације што је предуслов за нова сазнања и стицање социјалних и других вештина

Игра и сазнање

- Игра омогућава детету да рано развија:
 - Памћење
 - Опажање
 - Продужавање концентрације и усмеравање пажње
- То се односи на различите игре, од слагања коцки до учења песмица
- Свака игра захтева од детета одређени интелектуални напор